

УДК 657.37

Безкоровайна Л. В.

Lidiia.Bezkorovaina@hneu.net, ORCID ID: 0000-0002-0423-0626

ResearcherID: JZC-7575-2024

к.е.н., доц., доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу,

Харківський національний економічний університет, м. Харків

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЗА МСФЗ

Анотація. На сьогодні все більше підприємств України використовують міжнародні стандарти для формування фінансової звітності. І це викликано не лише законодавчими вимогами, а й бажанням підприємств виходити на міжнародний ринок. Фінансова звітність, складена на підставі міжнародних стандартів дає змогу іноземним партнерам, інвесторам аналізувати діяльність українських підприємств. Наукова стаття присвячена дослідницькому аналізу основних труднощів та проблем, які виникають у підприємств під час складання фінансової звітності за міжнародними стандартами. Актуальність дослідження зумовлена тим, що фінансова звітність підприємства є основним джерелом інформації при розробці стратегії розвитку бізнесу, через що важлива достовірність та об'єктивність даних. Крім того, фінансова звітність підприємства виступає найважливішим інструментом забезпечення управління фінансовою стійкістю підприємства, що можливо завдяки ретельному аналізу. У разі спотворення інформації процес аналізу економічних показників та даних не дозволяє отримати об'єктивну оцінку поточного фінансового стану підприємства. Процедура формування елементів фінансової звітності дозволяє підприємствам виконувати свої зобов'язання перед основними стейкхолдерами. У рамках статті розглянуто сутність та склад фінансової звітності, її практичне значення для ухвалення управлінських рішень. Проаналізовано проблеми формування фінансової звітності підприємства через спотворення у ній інформації, виявлено помилки, які найчастіше виникають під час складання фінансової звітності за міжнародними стандартами. Досліджено якісні характеристики фінансової інформації, яка наводиться у звітності – основоположні і посилювальні, їх взаємозв'язок. Також надано рекомендації щодо вибору бази оцінки показників фінансової звітності з урахуванням якісних характеристик інформації. Розглянуто порядок здійснення таксономії показників фінансової звітності, існуючі підходи до проведення таксономії – з використанням стандартних таблиць та тегування даних вже сформованої звітності, виділено переваги та недоліки кожного із підходів.

Ключові слова: фінансова звітність, економічна інформація, міжнародні стандарти фінансової звітності, якісні характеристики інформації, таксономія фінансової звітності, підприємство.

Bezkorovaina Lidiia

Lidiia.Bezkorovaina@hneu.net, ORCID ID: 0000-0002-0423-0626

ResearcherID: JZC-7575-2024

Ph.D in Economics, Associate Professor at the Department of Accounting and Business consulting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv

PROBLEMS OF FORMATION OF FINANCIAL REPORTING INDICATORS OF UKRAINIAN COMPANIES ACCORDING TO IFRS

Abstract. Today, more and more Ukrainian enterprises use international standards for the formation of financial statements. And this is caused not only by legislative requirements, but also by the desire of enterprises to enter the international market. Financial reporting compiled on the basis of

international standards enables foreign partners and investors to analyze the activities of Ukrainian enterprises. The scientific article is devoted to the research analysis of the main difficulties and problems that arise in enterprises during the preparation of financial statements according to international standards. The relevance of the study is determined by the fact that the financial statements of the enterprise are the main source of information when developing a business development strategy, which is why the reliability and objectivity of the data is important. In addition, the financial reporting of the enterprise is the most important tool for ensuring the management of the financial stability of the enterprise, which is possible thanks to careful analysis. In the case of information distortion, the process of analyzing economic indicators and data does not allow obtaining an objective assessment of the current financial state of the enterprise. The procedure for forming elements of financial reporting allows enterprises to fulfill their obligations to the main stakeholders. The article examines the essence and composition of financial reporting, its practical significance for making management decisions. The problems of forming the company's financial statements due to the distortion of information in it were analyzed, errors that most often occur during the preparation of financial statements according to international standards were identified. The qualitative characteristics of the financial information provided in the reports – fundamental and reinforcing, and their interrelationship – have been studied. Recommendations are also given for choosing a basis for evaluating financial reporting indicators, taking into account the qualitative characteristics of information. The procedure for taxonomy of financial reporting indicators, existing approaches to taxonomy – using standard tables and data tagging of already formed reporting are considered, the advantages and disadvantages of each of the approaches are highlighted.

Key words: financial reporting, economic information, international standards of financial reporting, quality characteristics of information, taxonomy of financial reporting, enterprise.

JEL Classification: F02, M41, M48

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-39-02>

Постановка проблеми. Інтеграція економіки України у європейську та світову економічну систему висуває потребу забезпечення стейкхолдерів адекватною економічною інформацією про діяльність суб'єктів господарської діяльності. Економічна інформація формується у системі бухгалтерського обліку і для її зрозумілості для будь-яких користувачів необхідним є застосування Міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності. На сьогодні перелік суб'єктів господарювання, які зобов'язані застосовувати МСФЗ, визначено у Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”: підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, материнські підприємства груп, у складі яких є підприємства, що становлять суспільний інтерес, материнські підприємства великої групи, які не належать до категорії великих підприємств, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України [1]. Окрім цього будь-яке підприємство може самостійно визначити доцільність застосування МСФЗ, і

таких підприємств стає все більше. У таких підприємств виникає багато проблемних питань щодо розкриття інформації при формуванні показників фінансової звітності на основі таксономії МСФЗ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання застосування міжнародних стандартів в обліку і для складання фінансової звітності досліджували багато вітчизняних вчених, серед яких можна виділити таких: Ф. Бутинець, В. Пархоменко, Г. Кірейцев, С. Голов, С. Зубілевич, В. Жук, Я. Соколов та інші. Міжнародний досвід формування показників фінансової звітності за міжнародними стандартами та його адаптацію до реалій України досліджували такі вчені, як С. Шишков, Г. Уманців, Р. Воронко та інші.

Водночас низка питань щодо сутнісного відображення інформації, технічних питань її формування і подання залишається невирішеною.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження проблем формування та розкриття інформації у фінансовій звітності, складеної на основі МСФЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Від складу даних та інформації, яка

відображена у фінансовій звітності комерційного підприємства залежить те, яку стратегію розвитку буде обрано. При цьому процедура формування елементів фінансової звітності дозволяє підприємствам виконувати свої зобов'язання перед основними стейкхолдерами, серед яких інвестори, кредиторі, власники та державні органи регулювання.

Відповідно до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” повний комплект фінансової звітності включає:

- звіт про фінансовий стан на кінець періоду;
- звіт про сукупні доходи за період;
- звіт про зміни у власному капіталі за період;
- звіт про рух грошових коштів за період;
- примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення;
- звіт про фінансовий стан на початок найбільш давнього порівняльного періоду, коли суб’єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своєї фінансової звітності, або коли він перекласифікує статті своєї фінансової звітності [2].

Підприємства, які складають фінансову звітність за міжнародними стандартами можуть застосовувати інші назви звітів, головне, щоб у звітах була наведена вся суттєва інформація, яка потрібна для проведення її аналізу.

Однією з найбільших помилок у менеджменті комерційних підприємств є те, що практична роль фінансової звітності не висока, а її формування – лише прерогатива для складання подання звітів до органів державного регулювання. При цьому упускається важливий момент: фінансова звітність комерційної організації – це:

- важливе джерело інформації для розробки та ухвалення управлінських рішень;
- ключовий інструмент, що сприяє зростанню оцінки вартості бізнесу в очах потенційних інвесторів.

Фінансова звітність – це така звітність, яка має на меті задовольнити потреби користувачів, які не можуть вимагати від суб’єкта господарювання скласти звітність згідно з їхніми інформаційними потребами [2]. Найважливішим елементом складання фінансової звітності комерційного підприємства є процедура формування елементів самої звітності, що характеризують фінансові результати виробничої діяльності. Важливою умовою для фінансової звітності є забезпечення її якісних характеристик, зазначених у Концептуальній основі фінансової звітності [3]. Ці характеристики фінансової інформації розділені на дві групи: основоположні і посилювальні (рис. 1). Основоположних характеристик всього дві: доречність і правдиве подання.

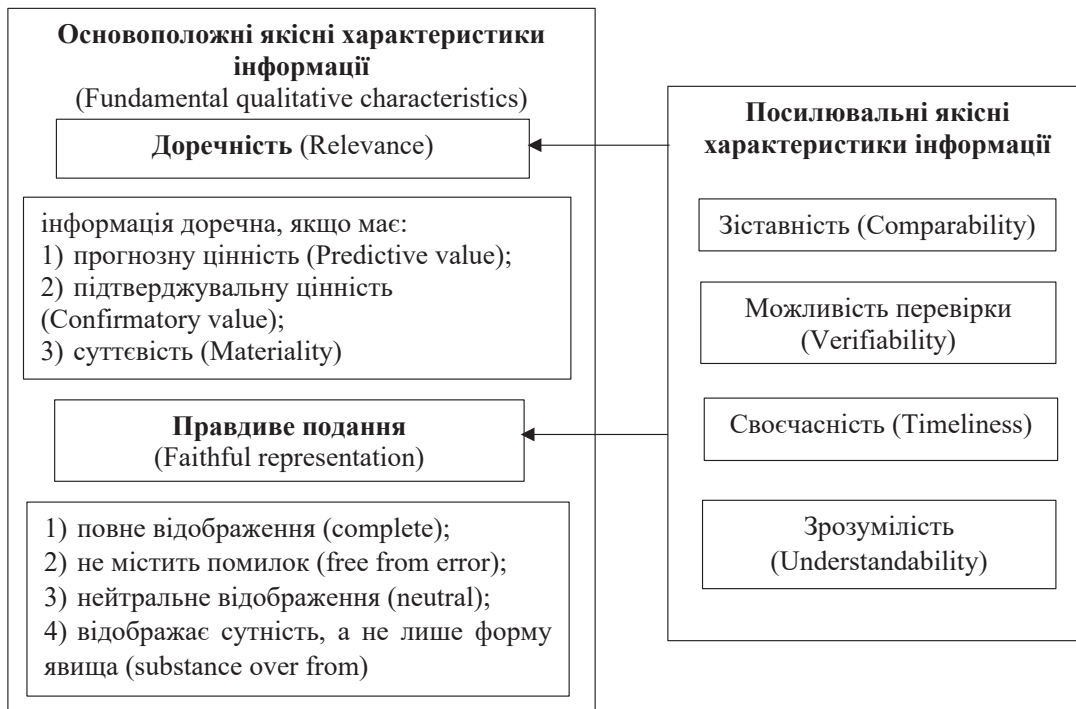

Рис. 1. Якісні характеристики корисної фінансової інформації

Джерело: сформовано автором

Доречною слід вважати інформацію, яка здатна впливати на прийняті користувачами рішення. Така інформація повинна мати прогностичну цінність або підтвердуючу цінність.

Специфічний для організації аспект доречності виражений також у суттєвості. Суттєвою слід вважати таку інформацію, пропуск або викривлення якої може впливати на рішення користувачів фінансових звітів.

Правдиве подання передбачає повне та нейтральне подання інформації без помилок. Повне відображення означає наявність усієї інформації, необхідної користувачу для розуміння економічного явища. Відсутність помилок передбачає, що відсутні пропуски інформації чи помилки в описі економічного явища, хоча й не означає абсолютної точності у всьому.

Посилювальні якісні характеристики включають: зіставність, можливість перевірки, своєчасність, зрозумілість. Їх призначення – допомогти визначити один із способів відображення економічного явища в ситуації, коли ці способи забезпечують доречність і правдиве подання в рівних мірах.

Зіставність передбачає, що інформація більш корисна, якщо вона може бути зіставлена з іншими підприємствами, а також з інформацією про це підприємство за інший період. Послідовність надання інформації про економічні явища допомагає досягти зіставності.

Під можливістю перевірки фінансової звітності розуміється можливість різних об'єктів і незалежних спостерігачів дійти до загальної думки про те, що визначене відображення є правдивим поданням. Концептуальні основи акцентують увагу на двох способах перевірки: прямому і непрямому. Прямі перевірки означає можливість підтвердження інформації прямим спостереженням. Непряма перевірка ґрунтується на можливості провести перевірку формули вихідних даних, моделей і перерахунку вказаних результатів з використанням тієї ж методології.

Своєчасність передбачає, що інформація повинна бути доступна особам, що ухвалюють рішення вчасно, щоб вони могли впливати на рішення, що ухвалюють. У більшості випадків зі збільшенням терміну давності корисність інформації знижується.

Щоб зробити інформацію більш зрозумілою, її слід класифікувати, охарактеризувати і представити чітко та стисло.

Зауважимо, що, незважаючи на дотримання всіх якісних характеристик, що підви-

щують корисність інформації, самостійне їх застосування без урахування основних характеристик не може забезпечити корисну економічну інформацію.

Не існує і однозначного алгоритму застосування якісних характеристик. Іноді, доцільно образно зменшити значення однієї якісної характеристики, для збільшення іншої. Наприклад, при застосуванні нового методу обліку, відбудеться тимчасове зниження зіставності, проте у довгостроковій перспективі це може призвести до підвищення доречності або правдивості подання інформації.

Для відображення елементів фінансової звітності в грошовому вимірі необхідно спочатку обрати відповідну базу оцінки, тобто встановлену характеристику статті, що оцінюється. У Концептуальних основах [3] описані два базиси оцінки: історична вартість та поточна вартість. Поточна вартість може виступати як справедлива вартість, цінність використання або вартість виконання, поточна вартість заміщення (відновна вартість).

Вибір базису оцінки для різних активів, зобов'язань, доходів та витрат спрямований на підвищення корисності фінансової інформації. Для цього інформація повинна відповідати якісним характеристикам. У табл. 1 визначено вплив якісних характеристик на вибір базису оцінки облікових об'єктів.

Посилювальні якісні характеристики також знаходяться під впливом певних факторів. Зіставність інформації підвищується за умови послідовного використання однакових баз оцінки. Можливість перевірки підвищується за рахунок використання баз оцінки, результати яких можуть бути незалежно підтвердженими прямо чи непрямим. Зрозумілість підвищується зі зменшенням кількості баз оцінки, що використовуються у фінансовій звітності. А така характеристика, як своєчасність, не чинить безпосереднього впливу на оцінку. При виборі бази оцінки також слід враховувати, що вигоди від інформації у результаті використання обраної бази повинні виправдовувати витрати на її надання і використання.

Значна увага до якості формування фінансової інформації, яка приділена у Концептуальній основі фінансової звітності свідчить про новий підхід до розуміння корисності фінансової інформації та вимог до неї. Незважаючи на те, що цей документ не має переважної сили над будь-яким стандартом, він є орієнтиром для розуміння мети подання

Таблиця 1

Використання якісних характеристик інформації при виборі бази оцінки

Показники	Основні якісні характеристики інформації					
	Доречність			Правдиве подання		
Фактори, від яких залежить якісна характеристика	характеристика активу або зобов'язання		внесок в майбутні грошові потоки		невизначеність оцінки	непослідовність підходів до оцінки (облікова невідповідність)
Можливі умови	чуттєві до ринкових факторів та інших ризиків	нечуттєві до ринкових факторів та інших ризиків	економічні ресурси генерують грошові потоки напряду	економічні ресурси генерують грошові потоки сумісно з іншими ресурсами (непрямо)	виникає, якщо неможливо визначити оцінку напряду і необхідно використовувати розрахункові оцінки	активи і зобов'язання пов'язані між собою
Вибір бази оцінки	поточна вартість	історична вартість	поточна вартість	історична вартість або поточна вартість заміщення	слід використовувати базу оцінки, яка не створює надвисокої невизначеності	слід використовувати однакові бази оцінки для них

Джерело: сформовано автором

фінансових звітів, встановлює несуперечливі принципи, що використовуються як при розробленні нових стандартів обліку, так і під час складання фінансових звітів підприємствами.

Підвищення якості інформації є основним напрямком розвитку бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

Інформація фінансової звітності підприємства, як правило, використовується в таких цілях:

- в аналізі фінансового стану підприємства;
- в аналізі сильних та слабких сторін конкурентоспроможності та стійкості бізнесдіяльності підприємства;
- у визначенні джерел грошових коштів, що надходять, і в напрямках, куди вони далі розподіляються;
- в оцінці інвестиційної привабливості бізнесу.

На сьогоднішній день фінансова звітність підприємства виступає найважливішим інструментом забезпечення управління фінансовою стійкістю підприємства, що можливе завдяки її ретельному аналізу.

Проте, у разі спотворення інформації, яка відображена у рамках фінансової звітності підприємства, процес аналізу економічних

показників та даних не дозволяє отримати об'єктивну оцінку поточного фінансового стану підприємства.

У свою чергу, це призводить до ухвалення неправильних управлінських рішень, що негативно позначається на стратегії розвитку бізнесу. Тим самим, однією з найбільш актуальних проблем формування фінансової звітності підприємств є спотворення в ній інформації.

На сьогоднішній день, у практиці підприємств України найчастіше зустрічаються такі форми проявів спотворення фінансової звітності, а саме:

- спотворення класифікації доходів підприємства;
- завищення розміру дебіторської заборгованості;
- заниження розміру кредиторської заборгованості;
- відображення сумнівних угод та операцій у звітності;
- занижена або завищена оцінка вартості майна підприємства та розміру його інвестицій;
- зміна звітної дати щодо проведення певних операцій або при підписанні певних документів;

– відсутність закриття облікових регістрів після закінчення звітного періоду.

Щоб спотворення фінансової звітності підприємства було менш ймовірним, необхідне дотримання якісних характеристик інформації, що використовується під час формування фінансової звітності.

Також для забезпечення протидії спотворення фінансової звітності підприємства, керівництву підприємства спільно із зовнішніми аудиторами, необхідно розробити та впровадити систему внутрішнього фінансового контролю, завданнями якої будуть:

- аналіз якості документації;
- аналіз якості активів та пасивів підприємства;
- створення системи оцінки з управління ризиками діяльності.

Важливим аспектом при складанні фінансової звітності є облікова політика підприємства, яка є прямою підказкою бухгалтера під час бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Правильно складена облікова політика дозволяє встановити критерій суттєвості помилки, тобто рівень суттєвості показника, пропуск якого чи спотворення впливає прийняття на основі бухгалтерської звітності управлінських рішень.

Також важливим питанням формування і надання фінансової звітності за міжнародними стандартами є її таксономія. Згідно з ч. 6 ст. 11 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами складають на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами, яка оприлюднена державною мовою на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади [1].

Таксономія фінансової звітності визначає склад статей звітності та її показників, які повинні розкриватись у ній. З допомогою таксономії забезпечується класифікація фінансової інформації та структуризація фінансової звітності в електронному вигляді. Таксономія відображає вимоги до показників фінансової звітності, визначені МСФЗ, а також містить елементи інформації, які зазвичай розкриваються на практиці, але МСФЗ їх не вимагають.

Звітність, складена за МСФЗ має варіабельність можливостей по наданню інформації, що формує її таксономію, у ширшому аспекті в порівнянні елементів фінансової звітності –

типологізацію. Разом з тим, можна зазначити, що досліджень з практики застосування таксономії звітності, складеної за міжнародними стандартами проводилося недостатньо для того, щоб можна було б стверджувати про пріоритети у виборі компаній, що звітують. Індивідуальність таксономії фінансової звітності вимагає додаткових дій під час перетворення звітності на електронний формат, у тому числі формат XBRL (The eXtensible Business Reporting Language). У цьому форматі фінансова та інша інформація передається у структурованому вигляді.

XBRL є одним з розширень eXtensible Markup Language (XML). Фахівці вважають, що формат XBRL можна розглядати як розвиток XML, що забезпечує можливість обміну інформацією як між операційними системами, так і програмними засобами [4; 5]. Також можна відзначити, що таксономія XBRL може сприйматися як “надбудова мови XML” [5]. З практичної точки зору, “надбудова”, “розширення” швидше може розглядатися як звуження можливостей індивідуальної таксономії фінансової звітності.

Оскільки фінансова звітність у форматі XBRL формується у вигляді масиву даних, то для обробки інформації потрібно додаткове програмне забезпечення.

iXBRL – це технологія, яка забезпечує механізм вбудовування тегів XBRL у документи HTML. Це дозволяє отримати переваги відмічених (протегованих) XBRL-даних у поєднанні зі зручною для людського читання презентацією звіту [6].

Таксономія буває двох типів – закрита та відкрита. При закритій таксономії підприємство не може вносити змін у таксономії, усі звіти регламентовані регулятором. При відкритій таксономії допускається доповнення її показниками, які містяться у звітності підприємства, але не зазначені в оригінальній таксономії.

На сьогодні в Україні існують два підходи до таксономії:

- заповнення стандартних таблиць;
- тегування вже підготовленої фінансової звітності.

Це різні підходи, які вимагають різного програмного забезпечення. При першому підході потрібно заповнити розроблені проформи фінансової звітності, яку змінювати неможливо. Такий підхід хоч і є простим у застосуванні, та він більше підходить тим підпри-

емствам, які здійснюють обмежену кількість типових господарських операцій. Якщо підприємство здійснює господарські операції, інформація щодо розкриття яких недостатньо висвітлена у МСФЗ, то навести інформацію про такі господарські операції використовуючи заповнення стандартних таблиць буде складно.

Тегування є процесом присвоєння тегів до певних цифр фінансової звітності. Загальна схема підготовки звітності у таксономії XBRL шляхом тегування, передбачає послідовність дій:

- виключення дескрипторів (тегів), які не застосовуються підприємством;
- додавання необхідних дескрипторів (тегів) зі стандартної таксономії;
- додавання дескрипторів (тегів) індивідуальної таксономії;
- створення файлів зв'язків.

Основною перевагою цього підходу таксономії полягає у тому, що він дозволяє врахувати особливості та специфіку господарських операцій, які здійснює підприємство. Також перевагою є те, що деякі програмні продукти дають змогу налаштувати тегінг фінансової звітності один раз і надалі вже використовувати це налаштування з необхідними оновленнями. Однак, цей підхід може викликати певні труднощі, оскільки таксономія може не збігатись із розкритими статтями фінансової звітності. У цьому випадку потрібно застосувати судження, щоб визначитись із потрібним тегом.

Таким чином, таксономія XBRL може бути визначена як набір метаданих, які визначають модель звітності компанії, включаючи взаємозв'язок між елементами. Можна відзначити, що зниження арифметичних прорахунків у форматі XBRL можливе тільки при правильному вибудовуванні зв'язків між тегами.

Позитивним аспектом таксономії XBRL можна вважати підвищення зіставності звітності різних підприємств, як за числовою інформацією, так і за текстовою. Оскільки формат XBRL дозволяє обробляти не лише цифрову, а й текстову інформацію, це дає користувачам фінансової звітності можливість зіставляти показники та розкриття інформації безлічі компаній. Слід додати, що додаткове програмне забезпечення дозволяє формувати з масиву даних візуальні формати звітів, що передбачає лінійку шрифтових та кольорових акцентів. Також стандартну таксономію фінансової звітності розробники регулярно доповнюють новими дескрипторами, переважно

пов'язаними з відображенням специфіки діяльності груп, що звітують. Але, враховуючи практики, можна припустити високу ймовірність стандартизації таксономії, що приведе до втрати індивідуалізації звітів у вигляді шрифтових і текстових акцентів, та ігнорування користувачами візуального сприйняття звітності. При проведенні SWOT-аналізу інструментарію XBRL, дослідниками відзначається як можливий негативний наслідок – ризик “відсутності таксономії” [7]. З іншого боку, уніфікація таксономії фінансової звітності дозволить розміщувати інформацію на єдиних серверах зберігання, що спростить доступ усіх груп користувачів фінансової звітності, у тому числі іноземних, оскільки стандартна таксономія може бути автоматично перекладена будь-якою мовою. З огляду на цей факт, припускаємо, що може статися суттєве скорочення розкриття інформації. В той же час, формат XBRL спрощує аналіз, контроль та оцінку фінансової звітності.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Таким чином, головними проблемами при складанні бухгалтерської звітності підприємства є спотворення фінансової інформації, у якому відбувається спотворення класифікації доходів організації, завищення розміру дебіторської заборгованості, зниження розміру кредиторської заборгованості та багато іншого. Вирішення цієї проблеми полягає у чіткому дотриманні якісних характеристик фінансової звітності, складеної за міжнародними стандартами. Для цього потрібно чітко розуміти сутність кожної із основоположених та посилювальних якісних характеристик фінансової інформації.

Для відображення інформації у фінансовій звітності необхідним є здійснення оцінювання відповідних показників. Щоб правильно обрати базу оцінювання, потрібно врахувати фактори, які впливають на якісну характеристику фінансової інформації та можливі умови.

Важливою умовою для звітування на основі використання міжнародних стандартів є використання уніфікованих форм таксономії в електронному форматі XBRL. Практика таксономії звітності багатоваріабельна та індивідуальна. При поданні фінансової звітності у форматі XBRL очікується висока ймовірність стандартизації таксономії, що призводить до зниження індивідуалізації звітів, а також ігнорування користувачем візуального сприйняття

звітності. Таксономія фінансової звітності в Україні може здійснюватися з використанням двох підходів – з використанням стандартних таблиць або тегування показників фінансової звітності. Кожен із цих підходів має свої переваги і недоліки, однак у цілому таксономія фінансової звітності є необхідною умовою для формування інформації про діяльність підприємства, якою зручно користуватись різними стейкхолдерами. Проте існують ще певні неузгодженості елементів таксономії та формування показників фінансової звітності за міжнародними стандартами, які потребують постійного удосконалення, щоб у підприємств не виникало труднощів із змістовним наповненням показників фінансової звітності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 02.02.2024).
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 “Подання фінансової звітності” від 01 січня 2012 р. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/International_Financial_Reporting_Standards (дата звернення: 03.12.2023).
3. Концептуальна основа фінансової звітності від 01.09.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text (дата звернення: 03.12.2023).
4. Микитюк Н.О., Дунаєвська А.В. Проблемні питання розкриття інформації при формуванні системи фінансової звітності на основі таксономії за МСФЗ. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 6. Том 2. С. 273–279.
5. Проблеми впровадження стандарту звітності XBRL / Вакун О. В. та ін. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2020. № 2 (46). С. 3–8. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/210840> (дата звернення: 01.12.2023).
6. Парокінна А., Таран І. Таксономія МСФЗ та iXBRL. *Практика МСФЗ*. 2021. № 4. URL: <https://ibuhgalter.net/material/1129/22660> (дата звернення: 01.12.2023).
7. Шишков С.Є. Формування системи фінансової звітності емітентів на основі таксономії: актуальні проблеми та шляхи їх вирі-

шення. *Статистика України*. 2021. № 2. С. 109–118. URL: http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/5922/1/SU_2021%232%20%D0%9E%D0%9C%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83-109-118.pdf (дата звернення: 02.12.2023).

REFERENCES

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine “Pro bukhgalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (accessed December 2, 2023).
2. Snternational Accounting Standart Board (2012), Mizhnarodnyj standart buhgalterskogo obliku 1 “Podannya finansovoyi zvitnosti”, available at: https://en.wikipedia.org/wiki/International_Financial_Reporting_Standards (accessed December 3, 2023).
3. Konceptualna osnova finansovoi zvitnosti (2010), available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text (accessed December 3, 2023).
4. Mykytyuk, N. O., Dunaievskaya, A. B. (2021), “Problemny pitannya rozkrittia informacii pri formuvanni sistemi finansovoyi zvitnosti na osnovi taksonomii za MSFZ”, *Visnik Khmelnickogo nacionalnogo universitetu*, no. 6, pp. 273–279.
5. Vakun, O. V., Horodyskyi, M. P., Hrabchuk, I. L., and Soloviov, B. S. (2020), “Problemy vprovadzhennia standartu zvitnosti XBRL” [XBRL reporting standard: implementation issues], *Problemy teorii ta metodolohii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu – Problems of Theory and Methodology of Accounting, Control and Analysis*, no. 2 (46), pp. 3–8, available at: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/210840> (accessed December 1, 2023).
6. Parokinna, A., Taran, I. (2021), “Taksonomiya MSFZ ta iXBRL”, *Praktika MSFZ*, no. 4, available at: <https://ibuhgalter.net/material/1129/22660> (accessed December 1, 2023).
7. Shishkov, S. Ye. (2021), “Formuvannia systemy finansovoi zvitnosti emitentiv na osnovi taksonomii: aktualni problemy ta shliakhy yikh vyrishennia” [Forming the Financial Reporting System of Issuers on the Basis of Taxonomy: Current Problems and Ways to Solve Them], *Statystyka Ukrainy*, no. 2, pp. 109–118 (accessed December 1, 2023).

*Стаття надійшла до редакції
22 листопада 2023 р.*